

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

18 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

președinte: Timofti Vladimir

judecători: Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena și Boico Victor

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursurile ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu și de către avocatul Pruteanu Natalia în numele reprezentantului succesorului părții vătămate Onea Valentina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Creciun Viorel XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în
XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 17.08.2017 - 22.09.2017;

Instanța de apel: 13.10.2017 - 25.04.2018;

Instanța de recurs: 31.07.2018 - 18.12.2018;

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Edineț, sediul Central din 22 septembrie 2017, în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, Creciun Viorel a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), i), j), art. 217 alin. (2) și art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal cu stabilirea pedepsei:

- în baza art. 145 alin. (2) lit. b), i), j) Cod penal - sub formă de închisoare pe un termen de 13 ani și 4 luni;

- în baza art. 217 alin. (2) Cod penal - sub formă de închisoare pe un termen de 8 luni;

- în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal - sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu privarea de dreptul de a deține funcții sau exercita activități care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani.

În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor aplicate, lui Creciun Viorel i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 18 ani 2 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activități care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani.

A fost dispusă încasarea din contului lui Creciun Viorel în beneficiul statului a sumei de 109264 lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, Creciun Viorel, la data de 24.04.2017, aproximativ în jurul orelor 04.00-05.00, prin înțelegere prealabilă cu o altă persoană, cauza penală în privința căreia a fost disjunctă, aflându-se în stare de ebrietate produsă de alcool, ambii având intenția de a-l omorî pe operatorul de la stația PECO a SRL "Derang-Plus", situată în satul Brînzeni, raionul Edineț și ambii urmărind scopul de a sustrage mijloace bănești de la stația dată, s-au apropiat de operatorul de serviciu a stației respective, pe nume Onea Victor, care se afla în coridorul stației, la care Creciun Viorel având în mână un cuțit de bucătărie, intenționat cu cuțitul respectiv i-a aplicat lui Onea Victor multiple lovituri în regiunea gâtului și cutiei toracice, până ce victima nu mai dădea semne de viață.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr.103 din 11.05.2017, decesul cet. Onea Victor, 27 ani, a survenit la data de 24.04.2017, cu 10-12 ore până la expertiza cadavrului în rezultatul plăgilor multiple (în număr de 42) tăiate-înțepate oarbe și penetrante a capului, feței, gâtului și cutiei toracice cu lezarea vaselor sangvine și nervilor gâtului, laringelui și vertebrei cervicale 5, lobului superior a plămânului drept, care au condiționat hemoragie acută abundentă externă și internă în cavitatea pleurală pe dreapta și care au dus la șoc hemoragie, care au fost produse prin acțiunea traumatică repetată a unui obiect vulnerant tăietor-înțepător, posibil cu cuțitul, la data de 24.04.2017.

Astfel, prin acțiunile sale, inculpatul Creciun Viorel a comis infracțiunea prevăzută de art. 145 alin. (2) lit. b), i), j) Cod penal – *omorul intenționat săvârșit din interes material de două persoane cu deosebită cruzime*.

Instanța de fond a reținut că tot el, Creciun Viorel, continuându-și activitatea sa criminală, a săvârșit păstrarea fără scop de înstrăinare a drogurilor în proporții mari, în următoarele circumstanțe.

La data de 30.04.2017, aproximativ pe la orele 11.00-11.30, în urma cercetării la fața locului efectuate de către angajații IP Edineț, în gospodăria cet. Creciun Viorel, situată în satul Hancăuți, raionul Edineț, în podul casei de locuit au fost depistate și ridicate: un fragment de sticlă din masă plastică, un obiect din sticlă din metal, care reprezintă un fragment de kalia, un fragment de furtun din polimer, un obiect cilindric din metal.

Conform raportului de expertiză nr.34/12/2-R-515 din data de 10.05.2017, pe suprafața internă a fragmentului de kalia, fragmentului de furtun, fragmentului de butelie din plastic și obiectului cilindric din metal (obiectele nr.1-nr.4), care au fost depistate și ridicate la data de 30.04.2017, în cadrul cercetării la fața locului în gospodăria cet. Creciun Viorel, a.n. 05.03.1992. locuitor al satului Hancăuți, raionul Edineț, s-a depistat substanță stupefiantă - rășină de cannabis.

Masa substanței stupefiante - rășină de cannabis (recalculate la masa uscată), conținută pe obiectele descrise mai sus constituie 0,159 gr.(0,052 gr+0,005gr+0,084gr+0,018 gr).

Potrivit listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006, substanțele

narcortice depistate și ridicate la data de 30.04.2017, din gospodăria lui Creciun Viorel, se atribuie la substanțe narcotice în proporții mari.

În concluzie Creciun Viorel a păstrat ilegal în podul casei, unde locuiește în satul Hancăuți raionul Edineț, 0,159 gr de rășină de cannabis.

Astfel, prin acțiunile sale, inculpatul Creciun Viorel a comis infracțiunea prevăzută de art. 217 alin. (2) Cod penal – *păstrarea fără scop de înstrăinare a drogurilor săvârșite în proporții mari*.

Instanța de fond a reținut că tot el, Creciun Viorel, continuându-și activitatea sa criminală, a săvârșit păstrarea fără scop de înstrăinare a analoagelor drogurilor săvârșite în proporții deosebit de mari, în următoarele circumstanțe.

La data de 30.04.2017, la orele 14.30-14.45, în cadrul reținerii lui Creciun Viorel, în incinta IP Edineț, a fost efectuată percheziția corporală a ultimului, în cadrul căreia la ultimul în încălțăminte s-a depistat și ridicat un pachet din polietlenă în care se află masă vegetală uscată de culoare galbenă combinat cu roz, care a fost sigilat cu amprenta ștampilei "Secretariat IP Edineț".

Conform raportului de constatare tehnico-științifică nr.34/12/2-R-504 din 04.05.2017, în masa vegetală uscată și mărunțită, de culoare galbenă în combinație cu roz, prezentată la examinare într-un pachet din polietilenă (obiectul nr.1-1,187 gr), care a fost depistată și ridicată la data de 30.04.2017 de la Creciun Viorel, s-a depistat - MDMA(N)-2201 ($C_{20}H_{28}FN_3O_3$), care în Hotărârea Guvernului RM nr.1088 din 05.10.2014 și nr.1004 din 24.08.2016, cu privire la aprobarea tabelelor și listelor substanțelor narcotice, psihotrope și precursorilor acestora, supuse controlului, nu este inclusă.

Conform scrisorii Directorului Dispensarului Republican de Narcologie din 30.05.2017, MDMA(N) - 2201 este o substanță de tip nou, component a grupei de canabinoizi sintetici, analog al AB-PINACA-CHM, ultima fiind inclusă în Hotărârea Guvernului nr.1088 din 05.10.2004 privind aprobarea tabelelor și listelor substanțelor stupefiante, psihotrope și precursorilor acestora supuse controlului.

Astfel, substanța MDMA(N)-2201 în cantitate de 1,187 gr. ridicată la data de 30.04.2017, în cadrul percheziției corporale efectuate în incinta IP Edineț, din încălțăminte la Creciun Viorel reprezintă analogul substanței narcotice AB-PINACA-CHM, care potrivit listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.79 din 23.01.2006, se atribuie la substanțe narcotice în proporții deosebit de mari.

În concluzie Creciun Viorel a păstrat ilegal în încălțăminte sa 1,187 gr de substanță MDMA(N)-2201.

Astfel, prin acțiunile sale, inculpatul Creciun Viorel a comis infracțiunea prevăzută de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal – *păstrarea fără scop de înstrăinare a analoagelor drogurilor săvârșite în proporții deosebit de mari*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Pruteanu Natalia în numele reprezentantului succesorului părții vătămate Onea Valentina, de către reprezentantul succesorului părții vătămate Onea Valentina și de către avocatul Moldovan Gabriela în numele inculpatului Creciun Viorel.

3.1. Reprezentantul părții vătămate Onea Valentina, declarând apel a solicitat casarea sentinței în partea stabilirii pedepsei, invocând următoarele argumente:

- instanța de fond neîntemeiat a reținut ca circumstanță atenuată - recunoașterea vinei de către inculpat, or, cauza a fost examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală;

- instanța urma să emită o încheiere de anulare a încheierii protocolare din 12.09.2017, Creciun Viorel prin declarațiile sale nu numai că nu se căiește sincer, dar nici nu recunoaște învinuirea formulată. Conform actului de învinuire acestuia i se impută comiterea intenționată a omorului, dându-și seama de acțiunile sale și dorind survenirea consecințelor, cu cuțitul i-a aplicat lui Onea Victor multiple lovituri în regiunea gâtului și cutiei toracice;

- conform raportului de expertiză medico-legală nr.103 din 11.05.2017, decesul lui Onea Victor a survenit în rezultatul plăgilor multiple (în număr de 42) tăiate-înțepate oarbe și penetrante a capului, feței, gâtului și cutiei toracice cu lezarea vaselor sangvine și nervilor gâtului, laringelui și vertebrei cervicale 5, lobului superior a plămânului drept, care au condiționat hemoragie acută abundentă externă și internă în cavitatea pleurală pe dreapta și care au dus la șoc hemoragic, Onea Victor fiind doborât din prima lovitură cu cuțitul. Creciun Viorel a purtat mănuși, pentru a nu lăsa urme. Creciun Viorel a luat cu el un vas de plastic pentru a crea impresia că vin să procure carburanți;

- în aceste condiții numai o pedeapsă maximă stabilită de lege ar da speranțe ca asemenea indivizi ar putea fi corijați.

3.2. Ulterior succesorul victimei Onea Valentina și avocatul Pruteanu Natalia în interesele succesorului victimei Onea Valentina au depus apel de concretizare, solicitând admiterea cererii de apel, anularea încheierii de examinare a cauzei în procedură simplificată și examinarea cauzei în procedură generală, cu emiterea unei noi hotărâri în modul prevăzut pentru prima instanță, prin care Creciun Viorel, fiind recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 145 alin. (2) lit. b), i), j) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de detenție pe viață în penitenciar de tip închis, sau casarea sentinței instanței de fond în partea ce ține de stabilirea pedepsei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri în modul prevăzut pentru prima instanță, prin care Creciun Viorel, fiind recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 145 alin. (2) lit. b), i), j) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 30 ani în penitenciar de tip închis.

3.3. Sentința instanței de fond a fost atacată cu apel de avocatul Moldovan Gabriela în numele inculpatului Creciun Viorel, invocând în motivare că în privința inculpatului poate fi aplicată o pedeapsă mai blândă din următoarele considerente:

- de cele săvârșite se căiește, la locul de trai se caracterizează pozitiv, ca o persoană responsabilă, muncitoare, calmă, amiabilă cu vecinii și consătenii fără vicii, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, nu suferă de narcomanie sau alcoolism cronic și nu necesită tratament, fără antecedente penale. Iar din partea succesorului părții vătămate nu au fost înaintate careva pretenții de ordin material și moral;

- luând în considerație personalitatea inculpatului, circumstanțele atenuante pe cauză ca: recunoașterea vinei de către inculpat și sincera căință, contribuirea la aflarea adevărului în cauză și la descoperirea altor participanți la infracțiune, prin anunțarea instituțiilor de drept, conlucrarea cu acestea, fiind la prima abatere penală, vârstă tânără, caracterizarea pozitivă la locul de trai, consideră că instanța poate aplica o pedeapsă mai blândă;

- o pedeapsă prea aspră ar descuraja persoanele la recunoașterea vinovăției și conlucrarea cu organul urmăririi penale, generând apariția de nedreptate, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit;

- referitor la încasarea cheltuielilor judiciare în beneficiul statului în mărime de 109264 lei, a menționat că, față de Creciun Viorel urmează să fie aplicate prevederile art.16 a Hotărârii nr.58 din 04.02.2010 pentru aprobarea Regulamentului Centrului de Medicină Legală, care stipulează că în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sînt achitate din bugetul de stat. Expertizele indicate au caracter de probe ale acuzării. Cheltuielile necesare pentru efectuarea actelor de procedură, administrarea probelor, conservarea mijloacelor materiale de probă, transport, precum și aducerea inculpaților în fața instanței, sunt supuse principiului gratuității și rămân în continuare aplicabile și față de acțiunile procedural efectuate în cazul de față. Dat fiind faptul că în cadrul urmăririi penale, inculpatul nu a înaintat demersuri pentru a fi efectuate careva acțiuni de urmărire penală, care ar constata inexistența infracțiunii sau dovedirea nevinovăției, deci aceste acțiuni urmează a fi achitate din bugetul de stat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2018, au fost admise apelurile declarate de către succesorul victimei Onea Valentina și avocatul Pruteanu Natalia în interesele succesului victimei Onea Valentina, de avocatul inculpatului Creciun Viorel, Moldovan Gabriela, casată sentința parțial, inclusiv din oficiu, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează.

Creciun Viorel a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 145 alin. (2) lit. b), i), j), art. 217 alin. (2) și art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal cu stabilirea pedepsei:

- în baza art. 145 alin. (2) lit. b), i), j) Cod penal 13 ani și 4 luni închisoare, - în baza art. 217 alin. (2) Cod penal 8 luni închisoare, - în baza art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal – 4 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a deține funcții care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani.

În baza art. 84 alin. (1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni prin cumul total al pedepselor aplicate s-a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 18 ani, cu privarea de dreptul de a deține funcții care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip închis.

A fost respinsă cererea de chemare în judecată înaintată de procurorul în Procuratura raionului Edineț, Plîngău Alexandru privind încasarea de la inculpatul Creciun Viorel a cheltuielilor judiciare suportate de către stat în vederea extradării inculpatului Creciun Viorel în mărime de 109264 lei.

În rest sentința a fost menținută.

5. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel a menționat că, instanța de fond fără temei a aplicat inculpatului pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal odată cu pedeapsa închisorii și pedeapsa sub formă de privarea de a deține funcții sau de a exercita activități care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani, stabilind astfel ambele interdicții diferite de privare, deși legea indică clar că această categorie de pedeapsă este constituită din două interdicții diferite: privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții și privarea de dreptul a exercita o anumită activitate, în latura dată fiind necesară aplicarea doar a unei singure interdicții.

În același timp, instanța de fond, a aplicat inculpatului potrivit prevederilor art. 84 alin. (1) Cod penal pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni, prin cumul total al pedepselor penale aplicate, dar a stabilit pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 18 ani 2 luni, agravând situația inculpatului la adunarea pedepselor sub formă de închisoare pentru infracțiunile incriminate cu două luni, totodată a stabilit inculpatului privarea doar de dreptul de a exercita activități care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani, prin ce a comis erori la numirea pedepsei, în sensul dat instanța de fond intervenind din oficiu, cu casarea parțială a sentinței în latura dată, cu pronunțarea unei hotărâri noi, cu corectarea erorii admise de instanța de fond.

Totodată, instanța de apel a menționat că, circumstanța sub formă de recunoașterea vinovăției în cazul penal dat nu putea fi recunoscută ca circumstanță atenuantă în privința inculpatului, deoarece cauza s-a judecat în procedura art. 364¹ Cod de procedură penală în urma recunoașterii vinovăției și aceeași circumstanță nu poate avea dublă valoare juridică, moment explicat în Hotărârea Curții Supreme de Justiție nr.13 din 16.12.2013.

A concis instanța de apel că, în rest, în circumstanțele stabilite pe caz, la stabilirea pedepsei inculpatului instanța de fond a acordat deplină eficiență principiilor generale de aplicare a pedepsei consfințite în art. 61 alin. (2) Cod penal, precum și s-a condus de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art. 75 Cod penal, ținând cont de totalitatea circumstanțelor cauzei și de personalitatea inculpatului, în vederea atingerii scopului primordial al pedepsei penale, stabilind în privința inculpatului pedeapsa sub formă de închisoare, în corespundere cu prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, cu reducerea maximului pedepsei stabilite de sancțiunea infracțiunilor incriminate, temei de agravare a pedepsei în aspectul propus de avocat și de succesul victimei nu s-au constatat.

Instanța de apel a respins argumentul apelanților precum că, instanța de fond neîntemeiat a examinat cauza în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, la fel, or, nu s-au constatat erori la dispunerea de către instanța de fond a judecării cauzei în procedură simplificată.

La fel, fiind respinse și afirmațiile apelanților că în condiția în care lipsește circumstanța atenuantă, instanța urma să stabilească o pedeapsă maximă admisă de lege prin prisma alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală - 30 ani de închisoare, deoarece cauza s-a judecat în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale și în atare situație inculpatul beneficiază de reducerea pedepsei cu o treime din limitele pedepsei închisorii, fiind stabilită și

circumstanța atenuantă căința sinceră a inculpatului, astfel că în situația stabilită pe caz temei de stabilire a pedepsei de 30 ani închisoare inculpatului nu s-a constatat.

Nu au putut fi reținute nici argumentele apelanților ce țin de agravarea pedepsei inculpatului, or, ultimul beneficiază de dreptul de a-i fi stabilită pedeapsa cu reducerea limitelor pedepsei închisorii cu o treime în baza art. 364¹ Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a constatat că, judecând cauza penală în privința lui Creciu Viorel, în latura încasării cheltuielilor judiciare de la inculpat, instanța de fond incorect și cu derogare de la prevederile legale a emis soluția de admitere a cererii procurorului, cu încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare, în latura dată hotărârea instanței fiind una neîntemeiată, în legătură cu ce apelul declarat de avocatul Moldovan Gabriela în interesele inculpatului Creciu Viorel a fost admis, cu casarea parțială a sentinței în latura încasării cheltuielilor judiciare de la inculpat, cu pronunțarea unei hotărâri noi, privind respingerea solicitării procurorului.

Astfel, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei se achită din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

A mai reținut instanța de apel că, expertizele judiciare și constatările tehnico-științifice efectuate în cauza penală dată au fost dispuse de către organul de urmărire penală, pentru stabilirea cauzei morții, gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, stării psihice și fizice a învinutului, precum și stabilirii adevărului pe caz în urma pornirii urmăririi penale pe cazul penal respectiv, acestea fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

În sensul dat, instanța de apel a specificat că, cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

5.1. Prin încheierea Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 mai 2018 în dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2018, au fost înlocuite cuvintele „cerere de chemare în judecată” cu cuvintele „solicitarea”, și a fost exclus cuvintele „în vederea extrădării inculpatului Creciu Viorel”.

6. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare procurorul și avocatul Pruteanu Natalia în numele succesoriului părții vătămate Onea Valentina.

6.1. La 20 iunie 2018, în termen, declară recurs ordinar procurorul în Procuratura de circumscriptie Bălți, Dubăsari Valeriu, prin care solicită admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- Instanța de apel neîntemeiat a respins solicitarea procurorului privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată, mai mult nu s-a expus nici în contul cui au fost trecute aceste cheltuieli;

- Instanța de apel a aplicat față de inculpat pedepse prea blânde, neîntemeiat reținând ca circumstanță atenuantă – recunoașterea vinovăției, or, cauza a fost examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală;

- Instanțele urmau să rețină ca circumstanță agravantă – comiterea infracțiunii de către inculpat în stare de ebrietate.

6.2. La 22 iunie 2018, prin intermediul oficiului poștal, în termen, declară recurs ordinar avocatul Pruteanu Natalia în numele reprezentantului succesorului părții vătămate Onea Valentina, prin care solicită admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel și a sentinței, cu emiterea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsa sub formă de 30 ani în penitenciar de tip închis.

În motivarea recursului, invocând temei de drept prevăzut de pct. 10) alin. (1) art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, a indicat următoarele argumente:

- Inculpatul a solicitat examinarea cauzei în procedură simplificată, numai pentru a beneficia de reducerea pedepsei, or, după emiterea sentinței în cadrul examinării cauzei de învinuire a complicei său Procopciuc Al., fiind audiat în calitate de martor Creciun Viorel, declara că nu a avut înțelegere cu Procopciuc Al., ultimul nu cunoștea de cuțit. Apoi în cadrul ședinței de apel, fiind audiat asupra acestui aspect, Creciun V., declara că în Judecătoria Edineț în calitate de martor a dat asemenea declarații fiind rugat de către Procopciuc Al. să ia asupra sa toată vina. De fiecare dată, inculpatul își schimba declarațiile;

- Instanțele urmau să stabilească o pedeapsă maximă prevăzută prin prisma art. 364¹ Cod de procedură penală, și anume de 30 ani închisoare.

7. Judecând recursurile declarate în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate, Colegiul lărgit consideră că recursurile urmează a fi respinse, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Potrivit conținutului recursurilor, recurenții invocă temei de drept pct. 6) și 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel atunci când: *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Potrivit practicii judiciare constante *erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea*

atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Cu referire la temeiul de recurs invocat de către procuror prevăzut de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Cu referire la aceste argumente ale recurentului Colegiul penal conchide, că instanța de apel, judecând cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ajungând corect la concluzia de a admite apelul avocatului Moldovan Gabriela în numele inculpatului cu respingerea solicitării procurorului privind încasarea din contul inculpatului a sumei de 109264 lei, ce constituie cheltuieli pentru efectuarea expertizelor judiciare, or, cheltuielile suportate de către organul de urmărire penală în speță nu sunt unele de natura de a impune cheltuieli neprogramate și neincluse în cheltuielile evidente suportate anume de către stat.

Astfel, art. 227 alin. (2) Cod penal stipulează, că cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei judiciare sau de reconstituire a faptei; 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Totodată, alin. (3) prevede, că cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art. 228 Cod de procedură penală (1) În modul prevăzut de legea procesuală penală, din sumele alocate de stat vor fi compensate următoarele cheltuieli judiciare suportate de către martori, partea vătămată, partea civilă, asistenții procedurali, interpreți, traducători, *experți*, specialiști, reprezentanții legali ai părții vătămate, ai părții civile:

1) cheltuielile făcute în legătură cu prezentarea la citare în organul de urmărire penală și în instanță;

2) cheltuielile de cazare;

3) salariul mediu pentru toată perioada de participare în procesul penal;

4) cheltuielile de reparare, restabilire a obiectelor care au fost deteriorate în urma utilizării lor în cadrul acțiunilor procesuale la cererea organului de urmărire penală sau a instanței.

(2) Organele, întreprinderile, instituțiile și organizațiile de stat sunt obligate să păstreze salariul mediu pentru toată perioada de timp în care partea vătămată, reprezentantul ei legal, asistentul procedural, interpretul, traducătorul, specialistul, expertul, martorul au participat în procesul penal la citarea organului de urmărire penală sau a instanței.

(3) Expertului și specialistului li se recuperează, de asemenea, costul materialelor care le aparțin și care au fost utilizate pentru executarea însărcinării respective.

(4) Expertul, specialistul, interpretul, traducătorul au dreptul la recompensă pentru executarea obligațiilor, afară de cazurile când le-au executat în cadrul unei însărcinări de serviciu.

(5) Cheltuielile suportate de persoanele menționate la alin.(1) vor fi recuperate la cererea acestora în baza unei hotărâri a organului de urmărire penală sau a instanței în mărimea stabilită de legislația în vigoare.

Prin urmare, suma de 109264 lei este compusă din efectuarea constatrilor medico-legale (Raportul de expertiză nr. 103 din 11.05.2017 - 4638 lei; Raportul de expertiză nr. 268 din 02.05.2017 - 128 lei; Raportul de expertiză nr. 267 din 02.05.2017 - 128 lei), (Raportul expertizei toxicologice medico-legale nr. 315 din 16.05.2017 - 1400 lei; Raportul expertizei toxicologice medico-legale nr. 313 din 30.05.2017 - 1120 lei; Raportul expertizei toxicologice medico-legale nr. 314 din 22.05.2017 - 1400 lei), (Raportul expertizei dactiloscopice nr. 34/12/2-R-519 din 10.05.2017 - 4200 lei), (Raportul expertizei traseologice nr. 34/12/2-R-514 din 10.05.2017 - 4200 lei), (Raportul expertizei biologice medico-legale nr. 166 din 30.06.2017 - 83650 lei), (Raport de constatare tehnico-științific nr. 34/12/2-R-516 din 10.05.2017 - 2800 lei, Raport de constatare tehnico-științific nr. 34/12/2-R-515 din 10.05.2017 - 2800 lei, Raport de constatare tehnico-științific nr. 34/12/2-R-504 din 04.05.2017 - 2800 lei), or, aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și necesare în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentare suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmării penale sau judecarea cauzei.

Așa dar, Colegiul penal atestă, că instanța de apel întemeiat a reținut, că aceste cheltuielile sunt suportate de către organul de urmărire penală, care și are atribuția de a administra probele în vederea probării/combaterii acuzației aduse, însă aceste cheltuieli nu sunt de natura de a pune pe seama statului costuri suplimentare, sau exagerate, iar cheltuielile pentru efectuarea expertizei întru stabilirea cauzei decesului victimei, dactiloscopice, traseologice și tehnico-științifice sunt evidente și necesare pentru a demonstra existența/lipsa bănuielii rezonabile privind comiterea infracțiunii.

Cu referire la temeiul de recurs invocat de către recurenți prevăzut de pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Analizând decizia instanței de apel, în raport cu argumentele recursurilor declarate de recurenți, privind aplicarea inculpatului a unei pedepse prea blânde, instanța de recurs subliniază că potrivit art. 7 Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

Reieșind din prevederile art. 61, 75 alin. (1) Cod penal, instanța de recurs atestă că pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și se aplică persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor, având drept scop restabilirea echității sociale și corectarea acestuia. Persoanei recunoscute vinovată de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea Specială și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții Generale a Codului penal.

Astfel, instanța de recurs reține că persoanei declarate vinovate trebuie să i se aplice o pedeapsă, echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia

persoana se declară vinovată. În același rând, după caz, instanța este în drept să aplice și prevederile Părții generale a Codului penal. În cazul săvârșirii unei infracțiuni, instanța de judecată este singură în măsură să individualizeze pedeapsa inculpatului care a comis infracțiunea, având deplina libertate în acest sens.

Stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată, într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: - împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite; - starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită; - natura și gravitatea rezultatului produs or a altor consecințe ale infracțiunii; - motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit; - natura și frecvența infracțiunilor care constituie antecedentele penale ale infractorului; - conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal; - nivelul de educație, vârsta, starea de sănătate, situația familială și socială etc.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei pot fi definite ca fiind acele reguli, principii, prevăzute în Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină cont la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul individualizării acesteia.

Reieșind din prevederile legale menționate supra, instanța de recurs conchide că inculpatului Creciun Viorel i-a fost stabilită pedeapsa în limita prevăzută de sancțiunile art. 145 alin. (2) lit. b), i), j), art. 217 alin. (2) și art. 217 alin. (4) lit. b) Cod penal, fiindu-i aplicată o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 18 ani, cu privarea de dreptul de a deține funcții care implică gestionarea substanțelor narcotice pe un termen de 5 ani, cu executarea pedepsei închisorii în penitenciar de tip închis.

Or, instanța de apel la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale inculpatului a ținut cont de gravitatea infracțiunilor comise, una dintre care constituie infracțiune excepțional de gravă, de forma vinovăției – intenția directă, de comiterea infracțiunii prin participație, de personalitatea inculpatului, care anterior nu a fost judecat, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, la locul de trai se caracterizează pozitiv, este căsătorit, de lipsa pretențiilor de ordin material și moral din partea succesului victimei.

Totodată, reieșind din prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă. Dacă pedeapsa prevăzută de lege este detențiunea pe viață, se aplică pedeapsa închisorii de 30 de ani.

Prin urmare, Colegiul penal atestă că instanța de apel corect a stabilit categoria și mărimea pedepsei în privința inculpatului, la aprecierea căreia a luat în considerație că inculpatul Creciun Viorel, și-a recunoscut vina și se căiește sincer de cele comise, precum și solicitarea de examinare a pricinii în procedură simplificată în ordinea prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală.

Așadar, instanța de recurs constată că, pedeapsa individualizată de către instanța de apel, corespunde principiului proporționalității și scopului prevăzut în art. 61 alin. (2) Cod penal, și va duce la restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Reieșind din cele expuse supra, Colegiul lărgit a ajuns la concluzia că, temeiurile invocate de recurenți, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursurilor. Astfel de erori de drept în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, deoarece la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, considerente din care Colegiul lărgit conchide că, recursurile ordinare declarate de către procuror și avocatul Pruteanu Natalia, urmează a fi respinse ca inadmisibile, cu menținerea hotărârii atacate.

8. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE:

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare, declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Dubăsari Valeriu și de către avocatul Pruteanu Natalia în numele reprezentantului succesorului părții vătămate Onea Valentina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 25 aprilie 2018, în cauza penală privindu-l pe **Creciun Viorel XXXXX**, cu menținerea deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **17 ianuarie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor